

Założenia programowe na IX Kadencję 2012-2015 Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

Uchwałą nr 12 XI Zjazdu Delegatów SZZAK z dnia 15.03.2012 zatwierdzono i przyjęto założenia programowe wraz z programem KONTYNUACJA

- I. Wstęp
- II. Część merytoryczna
- III. Część organizacyjna
- IV. Część dot. spraw socjalnych
- V. Część dot. spraw finansowych

I. Wstęp

1. Podstawą założeń jest projekt Programu: Kontynuacja prezentowany członkom Związku w kilku przełożeniach.
2. Ostatnie z nich - na Plenum Zarządu Głównego 9-10.02.2012 r. uzupełnione projektem (wzorem) porozumienia będącego formalną podstawą, realizacji Przekazu Etosu Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej.
3. Istotne znaczenie dla realizacji Programu ma zaangażowanie się wszystkich struktur Związku w ten proces, od Prezydium Zarządu Głównego do Kół.
4. Program realizowany jest poprzez dwie formy organizacyjne:
 - a) własne struktury Związku,
 - b) współdziałające ze strukturami Związku różne organizacje na podstawie zawartego Porozumienia. Zgodnie z treścią projektu Programu: Kontynuacja zakłada się, iż IX Kadencja SZZAK będzie okresem:
 - z jednej strony - stopniowego formowania nowej osobowej struktury Związku, a to ze względu na nieuchronny naturalny spadek aktywności członków - kombatantów oraz wzrastającego udziału w działalności SZZAK-u pokolenia członków – nie kombatantów. Rzecz zrozumiała, że odnosi się to do składów wszystkich stopni struktury Związku;
 - z drugiej zaś - zawieraniem stosownych Porozumień z różnymi zorganizowanymi zespołami, pokrewnymi nam ideowo.

Tak w największym skrócie należy określić formułę dwóch, związanych ze sobą wspólną, ideą, drogi kontynuacji Przekazu Etosu Armii Krajowej i Polskiego Państwa Podziemnego.

Niezmiennie ważnym, szczególnie w obecnej chwili, jest odbudowa i umocnienie więzi organizacyjnych i merytorycznych ze związkami i organizacjami kombatanckimi, niepodległościowymi — w szczególności z tymi, które w okresie walk o niepodległość Ojczyzny, były scalone w ramach Armii Krajowej, bądź współpracowały z nią, bądź też działały w strukturach Polskiego Państwa Podziemnego - Delegatury Rządu na Kraj i Rady Jedności Narodu w kraju i zagranicą.

II. Część merytoryczna

W tym rozdziale przedstawiona jest w sposób ogólny problematyka treści Przekazu Etosu, która jest i która winna być nadal przekazywana kolejnym pokoleniom Polek i Polaków, jako budulec postaw patriotycznych i obywatelskich. Jako trwałe element pamięci historycznej społeczeństwa. Przypomnieć wypada, iż istotą Etosu Polskiego Państwa Podziemnego, Etosu Armii Krajowej jest system wartości, które zostały jasno sformatowane w przysiędze żołnierskiej; zawarte w testamencie Polski Walczącej w ostatnim rozkazie gen. Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka”. Są one także wpisane w Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Obowiązują nas nadal.

Etos był wyrażany czynem żołnierskim w czasie okupacji niemieckiej i sowieckiej; zawierały go dokumenty wytworzone przez Delegaturę Rządu na Kraj, podziemny parlament - Radę Jedności Narodowej. Zawarta w nich była wizja Polski niepodległej, suwerennej, Ojczyzny wszystkich jej obywateli.

W Przekazie Etosu - w różnorodnej jego formie: słowie, tekście drukowanym, opracowaniach naukowych i publicystycznych, w kamieniu i spiżu, w nazewnictwie instytucji i szkół, w różnego rodzaju patronatach, upamiętnieniu miejsc czynu niepodległościowego i jego bohaterów - w okresie ponad dwudziestolecia niepodległości wykonane zostało ogromne dzieło. Chwała tym, którzy tego dokonali. W Przekazie Etosu oprócz naszego Związku uczestniczył i nadal uczestniczy cały niepodległościowy ruch kombatancki.

Należy przypomnieć, iż w okresie rządów komunistycznych w Polsce niezmiennie trudno było lub wręcz niemożliwe, prowadzenie tego dzieła.

Polityka ówczesnych władz w sposób programowy fałszowała historię Polski Walczącej. Skutki tego doznawane są jeszcze i dzisiaj.

Ale w tym to czasie niesłuchanie ważna, wręcz nieoceniona praca prowadziły placówki naukowe i środowiska działaczy Polskiego Państwa Podziemnego, Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i Armii Krajowej oraz Prezydent Rzeczypospolitej i Rząd Polski na Uchodźstwie. Przechodząc do naszych dotychczasowych dokonań należy stwierdzić, iż jest to dorobek różnorodny i poważny, jak na nasze możliwości. Ale też rozmiary dokonań są różne w różnych środowiskach. Sami o tym wiecie najlepiej.

W naszym trudzie korzystaliśmy i nadal korzystamy z różnorodnej pomocy samorządów, instytucji i organów rządowych. Aczkolwiek różne były tego rozmiary w różnych środowiskach, w terenie. Miejmy nadzieję, iż spisanie tego nastąpi może w niedługim czasie. Ważna jest też gotowość Archiwum Akt Nowych zabezpieczenia naszej dokumentacji i jej uporządkowanie. Korzystajmy z tej oferty. Z tego przypomnienia charakteru i zakresu działań i dokonań wynika dla nas jedno przesłanie:

obowiązek kontynuacji.

Zdajemy sobie sprawę, iż praca nie została zakończona. Przeto winniśmy na miarę naszych sił oraz w porozumieniu i we współdziałaniu z przyjaznymi nam organizacjami prowadzić dotychczasową działalność. A także rozbudowywać ją, w sferze kontaktów z młodzieżą, ze środowiskami patriotycznymi. Uszczególnienie tego zagadnienia zawarte jest w tekście Programu: Kontynuacja.

Nieocenionym współczesnym narzędziem porozumiewaniem się jest internet. Winniśmy korzystać z niego w skali całego Związku.

III. Część organizacyjna

Problematyka organizacyjna sygnalizowana jest we Wstępie tego opracowania. Nieco bardziej szczegółowo mówi o tym zagadnieniu tekst Program: Kontynuacja. Można to określić krótko:

Co? Co jest przedmiotem, treścią Przekazu Etosu. W tym miejscu: Jak? Jak można i należy realizować to zadanie.

I w tej formule zawarte jest doświadczenie wielu organizacji terenowych Związku. Tu siłą rzeczy można łatwo zrozumieć problematykę kontynuacji. Aby jednak ta formuła nabrała znaczenia, jakie winna osiągnąć, należy z rozmachem ją upowszechnić poprzez inicjatywy tworzenia klubów im. gen. „Grotta”, organizacji, stowarzyszeń będących niejako partnerami Związku. Niezbędne jest zwrócenie uwagi, by spontaniczność powstawania tych związków, ich programy, cele — były zgodne z istotą i treścią Statutu Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Odcinkiem działalności naszej, która ma szczególne znaczenie, jest pozyskiwanie członków —nie kombatanatów. Jest to konieczność dyktowana wygaszającą. aktywnością weteranów. Ale jest to także obowiązek statutowy. Już teraz członkowie nie kombatancki stanowią, poważny, ponad 20-to procentowy odsetek członków Związku. To nasza przyszłość. To oni stopniowo wchodzić do struktur kierownictwa Związku. To oni nas w przyszłości zastąpią w naszej służbie. Należy więc działać w tej sprawie z niezbędną starannością, i odpowiedzialnością. W tej części należy zwrócić uwagę na naszą działalność wydawniczą : Biblioteka Armii Krajowej w centrali. Ale także realizacje, zwłaszcza o tematyce regionalnej, niektórych organizacji terenowych. I w tym przypadku działanie zależne jest od inicjatywności Koleżanek i Kolegów. Jest to ważne ze względu na ukazywanie możliwie najpełniejsze odcinków naszej chlubnej przeszłości.

„Biuletyn Informacyjny" w centrali Związku spełnia w poważnym stopniu — jak na to pozwalają rozmiary - rolę przypomnienia dziejów i twórców Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej -jak i odnosi się do tej problematyki z punktu widzenia dzisiejszego czasu. Ale ma też zadanie koordynowania, współdziałanie z wydawnictwami okręgowymi. Zaczyna się to w formie kroniki związkowej. Współpraca Biuletynów - to zadanie, to działanie ważne dla Związku a obowiązek ten szczególnie spoczywa na Redakcji „Biuletynu Informacyjnego" w Warszawie. Efekt działania Biblioteki Armii Krajowej w poważnym stopniu zależy od środków finansowych, bowiem nie ma ona charakteru komercyjnego a korzysta głównie z dotacji celowych. Szczególnym działaniem na rok 2012 jest przygotowanie wydawnictw poświęconych „Żegocie", organizacji powołanej przez Delegaturę Rządu na Kraj, której zadaniem było niesienie pomocy ludności żydowskiej wyniszczanej przez okupantów hitlerowskich.

IV. Sprawy socjalne, bytowe

Te sprawy są ważne dla każdego z nas. Ale - co nie jest chyba przesadą - mamy na nie wpływ bardzo nikły, ograniczony. Wprawdzie istnieje wiele przepisów sprzyjających komatantom, inwalidom wojennym - ale praktyka daleka jest id ich przestrzegania. Brak należytego poszanowania przez władze postanowień Konstytucji o obowiązku szczególnej opieki nad nami. Szereg wystąpień publicznych kierownictwa Związku, przedłożonych memoriałów - pozostają, bez echa. To przypomnianie będzie stale podejmowane. Ale warto może przypomnieć o działaniach samopomocowych. Notujemy wszak takie działania. Mają one szczególne znaczenie teraz, gdy odczuwamy coraz bardziej niszczące skutki wpływu czasu. Poważne szanse stwarzają, przepisy o wolontariacie. Starajmy się o ich wykorzystanie.

V. Sprawy finansowe

Problematykę finansowa. w ogóle przedstawiają bilanse, sprawozdania, preliminarze. Tutaj prezentujemy pewne kwestie, które można nazwać polityką. finansową I w tym przypadku oczywiste jest stwierdzenie, iż polityką finansową prowadzą - z większym czy mniejszym skutkiem - wszystkie jednostki organizacyjne związku. Tak trzeba i tak będziemy działać. A skuteczność działań zależy od otwartości tych, którzy dysponują finansami. Ale też w grę wchodzi pomoc różnych instytucji, samorządów, zakładów pracy, która ma charakter rzeczowy. A to ułatwia im udzielanie pomocy. Jednym ze źródeł finansowania działalności związkowej są składki członkowskie. Jak wynika ze sprawozdań, które otrzymuje centrala, dyscyplina w tym względzie nie jest wzorowa. A jest to obowiązek statutowy.

Odpowiedzialność nas wszystkich jest wystawiona na próbę. Zjazd winien i w tej sprawie zająć jednoznaczne stanowisko.

Źródłem pewnych dochodów są odpisy od podatku - 1%. W zabiegach o ich pozyskanie należy przestrzegać reguł, które w tym przypadku obowiązują. i dbać, by darczyńcy ich przestrzegali. Bo jak dowodzi praktyka ta kwestia budzi nieporozumienia. Jeżeli chodzi o środki uzyskiwane przez centralę z Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego - to stanowią one ok. 60 % budżetu Zarządu Głównego i wyrażają .się kwota.450 tys. zł średniorocznie. Zjazd winien także jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii, bowiem nazbyt wiele - a nie ściśle, zgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy - mówi się o tej sprawie.

Załącznik – wzór porozumienia

Warszawa, dn. 28.02.2012 r.

ZN.

POROZUMIENIE

zawarte pomiędzy Światowym Związkiem Żołnierzy Armii Krajowej

.....

(nazwa jednostki, siedziba, adres)

Reprezentowana przez

(imię i nazwisko, funkcja)

Oraz przez.....

(imię, nazwisko, funkcja)

a

(nazwa organizacji, związku, klubu, adres)

reprezentowanym przez

(imię, nazwisko, funkcja)

oraz przez.....

(imię, nazwisko, funkcja)

treści następującej:

§1

Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej z siedzibą jak wyżej przyjmuje do aprobującej wiadomości program działania drugiej Strony, zawarty w deklaracji ideowej (w statucie), a odnoszący się do realizowania Przekazu Etosu Polskiego Państwa Podziemnego i jego siły zbrojnej Armii Krajowej.

§2

Przekaz Etosu wyrażać ma się w organizowaniu wspólnie ze Związkiem i przy zachowaniu jego roli inspiratora różnego rodzaju imprez - wykładów, pogadek, spotkań, uroczystości poświęconych wydarzeniom historycznym związanym szczególnie z terenem działalności Stron Porozumienia, a poświęconym działalności Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej.

§3

Działalność ta ma głównie na celu budowanie pamięci historycznej zwłaszcza młodych pokoleń Polek i Polaków. Treścią tej działalności jest także oddawanie hołdu należnego bohaterom czynu niepodległościowego.

§4

Zawarte porozumienie jest formą kontynuacji Przekazu Etosu Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej.

§5

Porozumienie podpisane zostało dnia..... na czas nieokreślony.

ZN.